

STQARRIJA GĦALL-ISTAMPA 06/2020

18 ta' April 2020

Kulturi Komuni, Wirt Komuni, Responsabbilta' Komuni

K A M R A T A L - P E R I T I

To support members of the profession in achieving excellence in their practice of architecture and engineering in the interest of the community

It-18 ta' April hu l-Jum Internazzjonali tal-Monumenti u Siti. It-tema magħżula għal din is-sena hi **“Kulturi Komuni, Wirt Komuni, Responsabbilta' Komuni”**, biex nagħrfu li l-wirt tagħna – kemm jekk hu post, pajsagġ, prattiċi, jew kollezzjoni – ħafna drabi hu marbut ma' u mogħti valur minn gruppi u komunitajiet differenti. Din is-sena, hekk kif id-dinja għaddejja mill-križi tal-COVID-19, aħna msejħin sabiex niċcelebraw u naħsbu dwar ir-relazzjonijiet bejn il-kulturi, u r-responsabbilita' kollettiva li għandhom sabiex jieħdu ħiseb u jissalvagwardjaw l-aspetti sinifikanti u l-valuri tal-wirt tagħna.

Kien, fil-fatt, eżattament sentejn ilu li 22 organizzazzjoni attivi fil-qasam tal-wirt kulturali ġew flimkien sabiex jiddikjaraw it-tħassib komuni tagħhom għall-qirda b'mod indiskriminat tal-assi mibnija u kulturali ta' pajjiżna, u li jien qed iwassal għal kwalita' urban bil-wisq ifqar.

Dawn l-entitajiet flimkien iffirmaw Dikjarazzjoni bit-titlu **“Our Legacy – Wirtna”**, li kellu messaġġ fundamentali wieħed: li ll-mod kif nittrattaw il-wirt tagħna hu l-wirt li qed inħallu għall-generazzjonijiet futuri.

Sentejn ilu konna fakkarna lill-Gvern fid-Dikjarazzjoni ta' Principji fil-Kostituzzjoni ta' Malta, li jstipula li **“l-Istat għandu jissalvagwardja l-paesagġ u l-patrimonju storiku u artistiku tan-Nazzjon”**, u eżiġenja li l-Gvern jimplimenta 11-il proposta. Sallum, l-ebda waħda minnhom ma ġew imwettqa.

F'Settembru li għadda, mijiet ta' nies ħonqu t-toroq tal-Belt Valletta bl-għajta ta' **“Iż-Żejjed kollu Żejjed!”**. Biżżejjed għal *policies* ta' l-ippjanar li ma jirrisspettawx liċ-ċittadin. Biżżejjed għal awtoritajiet li ma jippjanawx b'mod tajjeb u li ma jirrisspettawx l-ambjent. Biżżejjed għal proġetti kbar ta' kostruzzjoni, tá' toroq ġodda u għan-nuqqas ta' ppjanar fit-trasport. Biżżejjed għal kwalita' ta' l-arja ħażina u għan-nuqqas ta' preservazzjoni tal-biodiversita'. Biżżejjed għal industrija tal-kostruzzjoni li titħalla topera b'mod mhux irregolat.

Dak li għajtet is-soċjetá Maltija f'Settembru ma kienx wisq differenti minn dak li talbu t-22 organizzazzjoni sentejn ilu. It-tħassib hu, fil-fatt, tħassib komuni – li l-kultura u l-wirt tagħna mhux jingħata biżżejjed valur, u l-interessi ekonomiċi qed jingħataw wisq iktar importanza.

Għandna responsabbilita' komuni sabiex inħarsu l-kultura u l-wirt ta' pajjiżna. Il-Kamra tal-Periti u dawk kollha li ffirmaw id-dikjarazzjoni **“Our Legacy – Wirtna”** huma kommessi biex jiżguraw li dan iseħħ. Il-Gvern kommess bl-istess mod?

Iktar informazzjoni:

<https://kamratalperiti.org/pr-03-18-our-legacy-wirtna/>

https://kamratalperiti.org/wp-content/uploads/Declaration_EN-print-format.pdf

https://kamratalperiti.org/wp-content/uploads/Declaration_MT-print-format.pdf